

శ్రీరస్తు.

565

పిల్లలకొఱకు

విఘ్నేశ్వర పద్యములు.

వీటిని

సుబ్రహ్మయ్యతమాజాండగు

దశమంతరాపు రామమూర్తి

రచించెను.

మొదటికూర్పు 500 ప్రతులు.

అనకాపల్లి

శ్రీ వేంకటరమణవిలాస ముద్రాక్షరశాల

ముద్రితము.

1911

వెల రు 0-0-6

ప. ౭౭.

ఇంద్రుని కథలు, పద్మములను సాధ్యమగుట
 తపము, చిన్నతరిగితి కాలురకును, బాలికలకును
 గ్రాహ్యమగుటల లిఖించడమయినది. గనుక న
 పుట్టచుట్ట కొన్ని సంఘములగునవి విడమర్చి,
 వ్రాయఁ దటస్థించెను. ఈదిగవఁద్యము చాటువు
 గానుదహరింపఁబడినది.

అనంతరము. }
 17-8-1911 }

జి. రామమూర్తి.

(వినాయక చతుర్థీచంద్రికాము)

జి. "పూర్ణతయించు కేసియును బూజ్యత లేకముఁ
 లేకయుండినన్."

నిర్ణయదిత్తులై జనులు నిస్సంసిందలు సేయుచుం
 డినన్. (మ. వి.)

వర్ణగుంబుమాని కవి వర్ణమదూషణజేయు
 చుండినన్.

కర్ణయుగంబులన్విహించు గౌరవమే నిలువన్
 నిశాచరా. (మ. వి.)

ఒకరోజున పార్వతీదేవి యధ్యంగనస్నానముఁ జేయునపుడు క్రిందఁబడిన నలుఁగుతాలికలన్నియు కూడదీసి వాటిని యొకబొమ్మవలె జేసెను. ఆబొమ్మ మిక్కిలి చక్కగా నగుపడుటచేత పార్వతీదేవి బ్రహ్మ నాపిలిపించి, దానికి పాణముపోయించెను. ఇట్లయిన తరువాత యాపిల్లవానిని తన కుమారునిగాఁ భావించి, యామె వానిచేతికి నొక చిన్న శూలమునిచ్చి, యితగులను లోనికి రానీయవద్దని చెప్పి, తానుస్నానముచేయుటకు వెళ్లెను. ఇంతట, యీశ్వరుని తిపస్సు చాలించి కైలాసపర్వతమునండి యింతికిఁబచ్చెను. గానిశూలముఁధరించినయూబొమ్మఁడు, యీ

శ్వరుని యడ్డగించి, లోనికిరానీయకుండెను. ఈశ్వరుడు బలత్కారముగా లోనికి వెళ్లబోవుచుండ, యాబాలుడతనిని శూలముతో పొడిచి యాటంక పరిచెను. ఇంతట యీశ్వరునకు కోపమువచ్చి, యాబాలుని, తనశూలముచేత సంహరించి, లోనికి ప్రవేశించెను. తరువాత పార్వతీదేవి స్నానము చాలించి, ద్వారముచేత పిల్లవానినిగానక, తన భర్తయగు యీశ్వరునివలన, జరిగిన ప్రమాదము తెలుసుకొని, మిక్కిలి విచారించి, యంత న్వల్పాయుర్దాయమునిచ్చినందుకు బ్రహ్మపైమండిపడుచు, కోపాగ్ని రాల్పుచుండెను. ఆమెయొక్క యాగ్రహమునకు, లోకములన్నియు తల్లడిల్లి మూడుకోట్లదేవగణంబులును చేరి, బాలునిమరలబ్రతికించుటకు, నుత్తరము ఖముగాపరుండియున్న యెవరిశిరస్సెనను ఖండించి తీసుకొనిరమ్మని భటులకు, యాజ్ఞాపించిరి. గానియుత్తరముఖముగా నొక యేనుగుమాత్రము వడుకొనియుండెను. గనుక దానిశిరస్సును తీసుకొనివచ్చియా

బాలుని మొండెమునకు నతకగా, యతడు తిరిగి సజీ
వుడయ్యెను. అందఱును మిక్కిలి యానందించియా
బాలునకు గొప్పగొప్ప వరములనిచ్చిరి. నాలుగు
చేతులును, రెండుకాళ్లును యేనుగుముఖమునుగల
యాబాలునకు విఘ్నేశ్వరుడని పేరుబెట్టిరి. విఘ్నే
శ్వరునిభక్తుడయిన భృంగియనువాడు వాహనము
గానొకయెలుకను తీసుకొనివచ్చి యతనికి బహు మ
తిఁజేసెను. గనుకవిఘ్నేశ్వరునకు, యెలుక వాహను
డనిపేరువచ్చెను. ఏనుగుతలఁతీసుకొనివచ్చినప్పుడది
ప్రక్కవాటుగా, తెగియుండుటచేత, దానియందు
నొక్కటేదంతము, యుండెను. గనుక యితనికియే
కదంతుడని పేరువచ్చెను.

భాద్రపదశుద్ధ చతుర్థిరోజున విఘ్నేశ్వరుడు,
యనేకజనులచేతఁబూజింపబడి వారిచ్చినయుల్ డాళ్లు
మొదలగునవి పూర్తిగాభుజించి మిగిలినవి చేతుల
తోబట్టుకొని బొజ్జయొక్కభారముచేత, తప్పటడు
గులువైచుకొని తల్లిదగ్గరకు వడివడిగా నింటికిఁబోవు
చుండెను. ఈచర్యనంతయు దోషబుద్ధిగల చంద్రు

డుచూచి దృష్టివేయగా కడుపుబద్దలయి విఘ్నేశ్వరుడు నేలఁమ్మాల్లెను. ఈసంగతి పార్వతికిఁ దెలిసి ద్రోహియగు చంద్రుని యీరోజునఁ జూచినవారికిఁ దప్పక నిందలు కల్గునని శాప్యమిచ్చి, తన కుమారుఁడగు విఘ్నేశ్వరుని యుదరమును పాములతో కలియగట్టి యాబాలుని లేపి యింటికిఁ దీనుకొనిజనియెను.

పార్వతీదేవిశాప్యప్రకారము వినాయక చతుర్థిరోజున, శ్రీకృష్ణునికి, పాలయంగు చంద్రు బింబము, యగువడగా గొప్ప యపనింద సంభవించెను. “తనతమ్ముడగు ప్రసేనజిత్తుని జంపి శమంతకమణిని శ్రీకృష్ణుడు దొంగిలించెనని” సత్రాజిత్తుడు నిందవేయఁగా కృష్ణుడీయపవాదఁసహింపక నిజము తెలియుటకై యడివికి బయలుదేరెను. ఆయరణ్యమందు కొంతదూరమున మరణమునొందిన ప్రసేనజిత్తుని శరీరమును, మఱికొంతదూరమన యొక సింహపుకళేబరమును, ఆవెనుక; నొకజాంబవంతుని యడుగుజాడిలును, వానికియగుపడినవి. వాటిననుసరించి; శ్రీకృష్ణుడు జాంబవంతుని గుహయందు ప్రవేశించి;

శమంతకమణినికనుగొని, జాంబవంతునితో పోరాడి
మణినిదీసుకొని నాతాజిత్తునకుజూపి, తననిందబావు
కొని మిక్కిలిష్టమనతఁబొందెను.

అనకాపల్లి. }
10-8-1911 }

ద॥ రామమూర్తి.

అల్లలగొలుగు

—పిల్లలకొలుగు విఘ్నేశ్వరపద్యములు.—

కావు కావు కావు కరిముఖవేగమే
దేవ దేవ దేవ దీనరక్ష
పెద్దబొజ్జనీవు పెరిగించుకొనిమాతొ
పలుకకుండుటేల పంతుమేల.

చాలనేడుమంచి చలిమిడివడపప్పుఁ
పిండివంటలెన్నో పెడుదునీకు

బీయే యల్ టివరక విద్యవచ్చెడులాగు
 బ్రోచుచుండవలయుఁ బుద్ధినొసగి.

“ పాట్లవానికుండు పుట్టెడుబుద్ధులు”
 అనినరీతిచేకు నమరియుండుఁ
 వుడమిలేదునిన్ను పోలిన్నదైవంబు
 విఘ్నరాయ లోక వినుతనీయ.

వసుధ నెవుడుఁ బ్రోచు పార్వతీవరమేశు
 లనగఁనీదుజనని జనకులరయ
 జగతిఁనీదుపుణ్య చరితమేమనవచ్చుఁ
 విఘ్నరాయ లోక వినుతనీయ.

నీదుమాతకెంత నీయందుఁ పేమంబు
 కలదుదేవకోటి గణమునెల్లఁ
 బరగఁవరములీయఁ బనిచిరప్పించెగా
 విఘ్నరాయలోక వినుతనీయ.

ఇంతమనమువైచి యెలుకపైఁ గూర్చుండి

యేనుగంతతోండ మూనువాడ
పూవులెన్నోదెచ్చి పూజజేసెదనిన్ను
విఘ్నరాయలోక వినుతనీయ.

ఉక్కవేయనీకు నెక్కువశ్రమలేదు
చేటలంతలేసి చెవులుకలవు
వివనకట్టయేల విసరుకొనగనీకు
విఘ్నరాయలోక వినుతనీయ.

వల్లెరుకాయని పలికెదరనిబోలు
కరిభంగినొప్పెడుకాళ్లుగావు!
ఉండంబులందనీ తెండేలవనిబోలు
నాల్గుచేతులతోడ పలరినావు!
ఉదరోద్భవుండని యూహింతురనిబోలు
పలుగుకాలికలచే వెలసినావు!
పూర్ణాయువీరీతిఁ పాలుపొందబోలునీ
జనకునిచేనాడు సమసినావు!

నీదుచర్యలుచూడఁగనింపుమీరె

నిచటఁనవరాత్రమెల్లఁమా యింటనుండి
శుభములొసగుముశ్రీమ్య శూలితనయ
మరలనంపెదఁనిన్నునీ మాలకడకు.

“గొంతుకెగదాయునుండ్లాళ్లు కొనరిలినుచు,
నాశతీరకకాబోలునార కొన్ని
బొజ్జ! దుకొనివేవేగఁబోవుచుండె”
నొడవశశిదోషదృష్టి కెన కఙ్కూని
శాన్తిమీరొజుని దృశ్యఁజనువహ్వ
నేడు శశి కెచ్చునుజూడఁగూడదనుచు.

నా దుష్టహముననీవేళఁమంచివిందు
భుజ ముదొక్కువిఘ్నేశమొదట నీకు
గొప్పబూరెన నొప్పట్లు నప్పడములు
పాలనోయ పరిమాన్మ పానకములు
వేడి వేడిగనీకు నైవేద్యమొసగి
పిదపనే రిగించెద ప్రీతితోడ.

కర్పూరభోగాలు కమ్మగాఁజేయింతు .

కరుణతో మద్భింత కావవయ్య
 జల్లేడుగాయలు కొల్లలే జేయింతుఁ
 దయతోడ మద్భింత దలవనయ్య
 గొప్పగానుండెట్లు. కుప్పలుగురిపింతుఁ
 పూర్తిగాఁదయఁబూని బ్రోవవయ్య
 చంద్రకాంతులుచాల శ్రద్ధగాఁజేయింతు
 కనలపండువు సేయగాంచవయ్య

పవననారింజ రసదాళి ఫలములొసఁగి
 మొగలి చంగల్యపూలతో పూజజేతు
 వలసియుండినచో వెల్ల పండ్లు దెత్తు
 గానబ్రోవుమువిఘ్నేశ గణపతిశ.

చెలగిపాలయందు శ్రీకృష్ణుడొకనాడు
 చందమామఁజూచెసిందవచ్చె
 నీదురల్లికావ్య నిజమునే మనవచ్చు
 విఘ్నరాయలోక విమలనీయ.

మణినిదొంగిలింపె మాయకాఁడితఁడని
 జనులు ఘోష సేయ నాగిరెంతో

యెప్పుడుగృష్ణుఁడెట్టి యవవాదఁసైవక
బయలుపెడలెనిజముఁ బయలుపరువ.

అంధకారబంధు రాన్మతమైనట్టి
ఘోరయడఁజొరగఁగొంతియలసి
జాంబవంతుఁగెలిచి సాధించెనుగిన్నపు
ఘనులకింతకంటఁ గవ్వమెద్ది ?

తనదుతమ్ముజంపి తడయకఁమఱిగూడ
దొంగిలించెటతడు ద్రోహిమిగుల
యనుచుఁబలికెకాదె! యల్లసతాజన్ము
జొరయనుచు గృష్ణుఁడఁ యెఁటుల.

“ఇట్టిలేనినింద విడఁడునాపెన్నె చె
గానదీలకద గానుపన్న
జాతికెల్లశుభము వర్ధిల చందురు
నిందలెవ్విరావు సకృయముగ.”

సమాప్తము. శ్రీశ్రీశ్రీ

పూర్వకవి విరచితములు.

శ్రీకంభతనయునకుఁ సిద్ధగణనాథునకు
వాసిగలదేవతా వంశితునకు
నాపరసవిద్యలకు నావిగురువైనట్టి
భూసురోత్తమలోక పూజ్యతునకు । బయి ।

నేరేడుమా రేడు నెరజమ్మిమామిడి
దూర్వాలుచంగల్వ లుత్తరేణి
వేరువేరుగ దెచ్చి వేడ్క లోబూజించి
భవ్యుడగు దేవగణ పరికిసెవుడు । బయి ।

పానకంబడిపప్పు పనఁ మా విడిపండ్లు
రాసిమ్మఁజూర దమ్మపండ్లు
తేనెయరటిపండ్లు లెంక యశోబ్బరి
చాలగానర్పింతు సాంబంబంక । బయి ।

గణనాథుడనుచువి భ్యాసినామమురాత్రి
జననియిచ్చినశూల మునుభరించి

జననిమజ్జనకాలః మునపకుల్ రామండ
గనుగాదియున్నట్టి గణపతికిని ।జయ!

జారుచేగలుంచత్వ మపుడొండపార్వతి
తరుణిహాస్యైశ్చ సురతెల్లరు
వరసి గజశిరముచే మలాలజీవితం జేయు
కరిముఖుడైట్టి గణపతికిని ।జయ!

పుస్తకములు వలయువారు, అనకాపల్లి, చళ
మండిరావు రామమూర్తిఅనువారివద్దకు (వాసి,
తెప్పించుకోవలయును.

10 పుస్తకములుకొనువారికి అయిదు పయినల
తగ్గించలయును.

10466

